«Οι Καρέκλες»

Στο κλασικό μυθιστόρημα επιστημονικής φαντασίας του Άγγλου μετρ του είδους Χέρμπερτ Γουέλς «Ο αόρατος άνθρωπος» ο τρελός επιστήμονας δοκιμάζει πάνω στον εαυτό του την ανακάλυψή του να κάνει τα ορατά αόρατα, αλλά για να κυκλοφορεί ως «ορατός» αναγκάζεται να κυκλοφορεί τυλιγμένος με επιδέσμους. Σ' ένα προσωπικό συνειρμό ανακαλώ αυτό το σύμβολο του επικαλυμμένου κενού, όσες φορές έρχομαι σε επαφή με τα πρώτα έργα του Ιονέσκο, όπου η γλώσσα παίζει τον ρόλο των επιδέσμων για να καλύψει το κενό του νοήματος. Όταν ο ντανταϊσμός και ο υπερρεαλισμός είχαν ήδη ρίξει τους τοίχους του κόσμου που πριν φάνταζε λογικά οργανωμένος και ιστορικά επεξηγούμενος, και όταν ο Β` Παγκόσμιος πόλεμος ήρθε και πήρε το μέρος αυτών των κινημάτων, εξαφανίζοντας το Νόημα στην κοσμοαντίληψη εκατομμυρίων ανθρώπινων υπάρξεων, γεννήθηκε το θέατρο του Παραλόγου. Στις γραμμένες το 1952 « Καρέκλες» του Ιονέσκο ο λόγος είναι το μόνο μέσο να δοθεί διάρκεια στο χρόνο, έκταση στο χώρο, παρουσία στην απουσία, ύπαρξη στην ανυπαρξία, να μορφοποιηθεί το κενό.

Ο σκηνοθέτης της παραγωγής του Θεάτρου Δέντρο Γιώργος Μουαΐμης παραβιάζει, συνειδητά και με πρόθεση τεκμηρίωσης, δύο όρους του παιχνιδιού, κάνοντας δύο κλικ προς το... «θεατρικά πραγματικότερο»: πρώτον, δεν τηρεί τη συγγραφική οδηγία να παιχτούν οι ρόλοι των Γέρων από νέους ηθοποιούς κάτι που θα αφαιρούσε την ηλικιακή υπόσταση από τα πρόσωπα, και δεύτερον, ο σκηνικός χώρος στην παράσταση δεν είναι άδειος, οι καρέκλες είναι εκεί.

Η τεκμηρίωση του πρώτου στοιχείου είναι εν μέρει περιττή, καθώς το κυριότερο αρχικό κεφάλαιο που διαθέτει η παραγωγή είναι οι δύο πρωταγωνιστές της, η Αννίτα Σαντοριναίου και ο Σταύρος Λούρας. Η ηλικία και η ιστορία τους ως δημιουργοί με συνεχή πορεία στον χώρο δεν σβήνονται. Και το σταθερό τους κοινό δεν μπορεί να σβήσει την οπτική και τη συναισθηματική του μνήμη. Αυτοί οι δύο ερμηνευτές δεν μπορούν να γίνουν αόρατοι, δεν μπορούν να είναι μόνο φορείς του παράλογου λόγου που εκφέρουν. Και ο σκηνοθέτης, γνωρίζοντάς το, βασίζει πάνω σ' αυτό την ιδιομορφία της δικής του παράστασης. Ο λόγος χρωματίζεται με πινελιές ρεαλισμού και ψυχολογισμού, μετατρεπόμενος από «επίδεσμο» σε «δέρμα» των ρόλων. Το επόμενο (κατ' εμένα, όχι απαραίτητο) βήμα προς την κατεύθυνση της ανθρωποποίησης των προσώπων είναι τα τραγούδια (μουσική Δημήτρης Ζαχαρίου, στίχοι Σταύρος Σταύρου), που εκφράζουν ανθρώπους με παρελθόν, με αναμνήσεις, με ζωή που έχουν ζήσει. Στο σκηνικό του Στέλιου Στυλιανού, τα δύο καθίσματα των Γέρων στις «ιδιωτικές» τους σκηνές διαφέρουν από τα υπόλοιπα με την τοποθέτησή τους προς το κοινό, κάτι που υπογραμμίζει την «υπαρκτότητα» των Γέρων, ενώ το φανταστικό πλήθος καλεσμένων «τοποθετείται» σε καθίσματα που ενεργοποιούνται «άμα τη αφίξει». Χωρίς να μπορώ να διακρίνω αν οι ηθοποιοί ακολουθούν τον σκηνοθέτη τους ή ο σκηνοθέτης αυτούς, οι δυο τους τόσο πετυχημένα δημιουργούν την αίσθηση της ασφυκτικής πολυκοσμίας, που τελικά αυτή η αντίθεση με τον άδειο χώρο, όπως και η σκιαγραφημένη πιο πάνω αντίθεση των υποκριτικά γεμάτων μορφών με το νοηματικά κούφιο λόγο, αποτελεί την πρόταση της παράστασης.

Το παίξιμο της Αννίτας Σαντοριναίου έχει περισσότερη δόση κωμικού στυλιζαρίσματος, υποβοηθούμενο από την κινησιολογία της Μαριάννας Μουαΐμη, κι είναι θαρρώ πιο κοντά στο ζητούμενο από τον σκηνοθέτη ύφος, ενώ ο Σταύρος Λούρας ακολουθώντας το ένστικτό του αναμιγνύει το χιούμορ με το τραγικό. Η διαφοροποίηση αυτή δεν προκαλεί ζημιά στην παράσταση, αλλά την εμπλουτίζει. Και οι δύο είναι υπέροχοι.

θέατρα

ΑΝΕΜΩΝΑ, Αρχαγγέλου 7 Λατσιά, 70007721. «Μαμά μην Τρέχεις», Ελ. Ράντου. Σκην. Θοδ. Νικολαΐδης. Παρασκευή & Σάββατο στις 20:30 και Κυριακή στις 19:00. Στον Τεχνοχώρο της ΕΘΑΛ στη Λεμεσό 5, 6, 7, 8/2 20:30.

ΔΕΝΤΡΟ, Ενότητος 44, 1041 Παλουριώτισσα, 99520835 – 99384606. «Σαν Ρόδο και σαν Αίνιγμα», Άκη Δήμου. Σκην. Στέλα Φυρογένη. Πρεμιέρα 9/2. Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή 20:30.

ΕΝΑ, Λεωφόρος Αθήνας 4 Λευκωσία. 22348203. «Ο θίασος του William Shakespeare παρουσιάζει...» Manuel Tamayo y Baus. Σκην. Μ. Ανωγυριάτης. Πρεμιέρα 7/2, 20:30. Παρασκευή, Σάββατο στις 20:30 και Κυριακή στις 18:30.

ΔΕΝΤΡΟ, Ενότητος 44Β, Παλουριώτισσα, 99520835 – 99384606. «Τα Ψηλά Βουνά», Ζαχαρία Παπαντωνίου. Σκην. Αλέξανδρος Αχτάρ, Παναγιώτης Μπρατάκος. Σάββατο 16:00 και κάθε Κυριακή 11:00, έως 29/4.

ΔΕΝΤΡΟ (παιδική σκηνή), Ενότητος 44Β, Παλουριώτισσα, 99520835, 99384606. «Κλάρα+Πίπης = Χορός για Πάντα». Σάββατο 15:15, 17:00. Κυριακή 10:30, 12:00.

ΘΟΚ, Γρηγόρη Αυξεντίου 9, Λευκωσία, 77772717. «Σοφία η Μέλισσα», Δημ. Μπασλάμ . Κυριακή, 10.30 και 12.00.

ΘΟΚ, Γρηγόρη Αυξεντίου 9, Λευκωσία, 77772717. «Η Στέλλα με τα Κόκκινα Γάντια», Ιακ. Καμπανέλη. Σκην. Κωνστ. Αρβανιτάκης. Παρασκευή, Σάββατο 20.30 & Κυριακή 18.00. Έως 24/3.

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ ΘΟΚ, Γρ. Αυξεντίου 9, Λευκωσία, 77772717. «Μπίλι», Νίνα Ρέι. Πέμπτη, Παρασκευή & Σάββατο, 20.30. Λεμεσός: Θέατρο Ριάλτο 21/2 (τηλ. 77777745).

ΛΕΞΗ, Θέατρο Λατσιών, Λεωφ. Γ. Κρανιδιώτη, 22878688, 70000146. «Ένας Κύκλος με την Κιμωλία», Μπρεχτ. Κυριακή, 11:00. Έως 4/3.

ΣΑΤΙΡΙΚΟ Βλ. Καυκαρίδη 11-15, Αγλαντζιά. Τηλ: 22312940, 22421609. «Ηλέκτρα η Τρίτη», Κ. Ιγερινού. Σκην. Δέσποινα Μπεμπεδέλη. Σαβ. 20:30 και Κυρ. 18:30.

ΣΚΑΛΑ, Κ. Μάτση 15, Λάρνακα, 24652800. «Δείπνο Ηλιθίων». Σκην. Αντρ. Μελέκκης. Σάββατο στις 20:30 και Κυριακή 18:30.

ALPHA SQUARE στη Λεβέντειο Πικανοθήκη (Λεωνίδου 5 Λ/σία), 77777040. «Οι Κονδυλοφόροι του Μαρκήσιου ντε Σαντ», Doug Wright. Σκην. Αντρ. Αραούζος. Τετάρτη, Παρασκευή και Σάββατο 20:30.

ARTOS, Αγ. Ομολογητών 64, Λευκωσία, 99 629610, Dark Vanilla Jungle». Σκην. Εβίτα Ιωάννου. 4,5/2, 20:30.

VERSUS, Β Δημοτική Αγορά (Θέατρο Ένα), 99395970. «Το Τίμημα», Άρθ. Μίλλερ. Σκην. Άδωνις Φλωρίδης. Στις 4/2, 20:30.

SPACE, Κωστή Παλαμά 12, 1096, Λ/σία, 97605749. «Πνεύμονες» Duncan Macmillan. Σκην. Μ. Καρολίδου. Σάββατο 20:30, Κυριακή 19:00 και Δευτέρα 20:30.